

Plenum

Torsdag 9.3.2017 kl. 15.58—19.23

2.4. Muntlig fråga om Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet Fimea (Stefan Wallin sv)

Muntligt spörsmål MFT 25/2017 rd

Muntlig frågestund

Talman Maria Lohela: Nästa fråga, ledamot Stefan Wallin.

Debatt

16.45 **Stefan Wallin r:** Arvoisa puhemies, värderade talman! Fimeas, det vill säga det tidigare Läkemedelsverkets, huvudorts placering har diskuterats länge.

Saimme sunnuntaina lukea Helsingin Sanomien artikkelin lääkelaitos Fimean eri vaiheista, ja siinä todetaan, että keskustan ajama alueellistamispäätös ajoi viraston tuhon partaalle. Itse äänestin aikoinaan ministerinä 16.6.2009 Fimean päätoimipaikan Kuopioon pakko-siirtämistä vastaan ja tein sen muun muassa siksi, että olin huolissani Lääkelaitoksen osaan van henkilökunnan katoamisesta muualle. Tämä huomio on sittemmin valitettavasti osoittautunut oikeaksi.

On helppo yhtyä eilisen Helsingin Sanomien pääkirjoitukseen, jossa todetaan: "Hallitukselta odotetaan nyt päätöstä, joka takaa viraston korkean ammattitaidon ja antaa työntekijöille vihdoinkin työrauhan." Arvoisa ministeri Soini, jos en muista väärin, niin myös te äänestitte eduskunnassa aikoinaan tätä Lääkelaitoksen alueellistamista vastaan. Ja kysyn nyt pääministerin sijaiselta, ministeri Soinilta: miten hallitus aikoo ratkaista Fimean tilanteen, ja milloin tämä päätös vihdoinkin syntyy?

16.46 **Ulkoasiainministeri Timo Soini** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tietenkin tämä alueellistamispäätös on tällä hetkellä voimassa. Tämä on tämän hetken tilanne. Ja nyt sitten, jos tehdään toinen harkinta, mitä en tässä tietysti rohkene ennakoida, se on koko hallituksen päätös eikä yhden varapääministerin päätös. Mutta tällä hetkellä meillä on voimassa oleva päätös, ja jos sitä ei muuteta, niin tietysti tämä tilanne jatkuu.

Mutta se kysymys, minkä, edustaja Wallin, otitte esiin näistä huolista — saadaanko henkilökuntaa, miten Fimean käy, miten se kehittyy, saadaanko ulkomailta tänne tutkijoita, ja mitkä ovat taloudelliset synergiaedut — on oikea, ja se kysymys on vakava. Tämä on se asia, mikä täytyy selvittää. Mutta tällä hetkellä hallitus toimii tällä tavalla, kun päätös on voimassa.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä tästä aiheesta, ilmoittautumaan.

Punkt i protokollet PR 20/2017 rd

16.47 **Stefan Wallin r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jotta Fimea pystyisi menestyksekkäästi hoitamaan tehtäviensä ja pärjäämään kansainvälisessä kilpailussa, on sen pystyttävä pitämään kiinni nykyisistä asiantuntijoistaan ja myös kyettävä rekrytoimaan uusia osajia. Nyt tämän erittäin huonon alueellistamis päätöksen huonot vaikutukset on korjattava. Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Mäntylän asettama selvitystyöryhmä tarjosi jo yli vuosi sitten hyvän kompromissin, jonka mukaan toimitoja säilyisi sekä Helsingissä että Kuopiossa. Kysyn taas kerran hallitukselta: miten hallitus aikoo turvata, että Fimealla on lopullisesta päätoimipaikkapäätöksestä riippumatta käytössään se paras mahdollinen osaaminen ja asiantuntemus?

16.48 **Ulkoasiainministeri Timo Soini** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olen aika varma, että silloinen sosiaali- ja terveysministeri Hanna Mäntylä päätti tehdä tämän selvityksen, jotta pystytään vastaamaan näihin huoliin ja ongelmiin. Kuten toin äsken esille, on erittäin tärkeää, että me saamme korkealuokkaista lääketieteellistä tutkimusta Suomeen, vierailuvaihtoja, ammattitaitoa, kaikkea tätä. Se tuo myös työtä. Se edistää sitä, että meillä on lääketeollisuutta, uusia tuotteita.

Mutta, niin kuin sanoin, tällä hetkellä meillä on voimassa oleva päätös, alueellistamis päätös, eikä se auta, edustaja Wallin, vaikka te ministerinä ja minä edustajana olemme sitä vastaan joskus aikanaan äänestäneet, koska se taas on sellainen tilanne, että meidän täytyy noudattaa sitä sääntöä, sitä päätöstä, jonka eduskunnan enemmistö on tehnyt, ja tällä hetkellä se on voimassa oleva päätös. Ja jos ei hallitus mitään muuta tässä yhteisesti [Puhemies koputtaa] sovi, niin tämä se tilanne on.

16.49 **Sari Essayah kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ministeri Hyssäle teki aikoinaan päätöksen siitä, että Fimean päätoimipaikka siirretään Kuopioon — osoittaa kyllä melko lailla asenteellista aluepoliittista näkemystä, kun ajatellaan, että Fimean päätoimipaikka ei voisi olla siellä Kuopiossa. Itä-Suomen yliopisto edustaa Suomessa yhtä korkealaatuisinta tutkimusta muun muassa lääketieteessä ja farmasiassa, joten näkee hyvin selvästi, mitkä ovat hallituspuolueessa nämä linjaukset, kun ollaan edelleenkin haraamassa sitä vastaan, etteikö Fimean päätoimipaikan tulisi olla Kuopiossa, niin kuin aikoinaan on päätetty. Olisinkin kysynyt hallitukselta: koska tämä veivaaminen tämän asian ympärillä oikein saadaan päätökseen, jotta Fimeassa saadaan työrauha, ja niin, että tuo voimassa oleva päätös pidetään myöskin voimassa eikä aina tehdä uusia tutkimuksia, joilla horjutetaan tätä tilannetta, mikä on aikoja sitten päätetty ja mitä myöskin ministeri Risikko on aikanaan ollut tukemassa?

16.50 **Sisäministeri Paula Risikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Vaikka olenkin nyt toisissa tehtävissä, haluan muistuttaa siitä, mitä silloin minun aikanani tehtiin: Silloin neuvoteltiin maakuntaliiton ja kaupungin kanssa sekä Fimean luottamus henkilöiden ja Fimean johdon kanssa ja tehtiin sellainen ratkaisu, että on nimenomaan näitä eri toimipisteitä eri puolella Suomea. Eli sen lisäksi, että on Kuopio, on myöskin Helsinki ja mahdollisesti muita toimipisteitä. Tässä päästiin aivan täysin yhteisymmärrykseen, ja tilanne rauhoittui, eikä ollut sitä joukkopakoa enää ongelmana. [Sari Essayah: Entäs nykyhallituksen aikana?]

Punkt i protokollet PR 20/2017 rd

Tällä hetkellähän on tehty erilaisia selvityksiä, ja varmasti tuolla meidän ministeriryhmässämme tähän palataan. Itse olen henkilökohtaisesti sitä mieltä, että tämä vatkaminen pitää saada loppumaan ja ihmisille työrauha. [Sari Essayah: Juuri näin!]

16.51 Kimmo Kivelä ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On todellakin vatulointia tämän asian ympärillä. Nykyinen sosiaali- ja terveysministeri on kuudes ministeri, jonka pöydällä tämä asia pyörii. Tästä on ollut vain haittaa kaikille, että ratkaisuja ei ole saatu.

Näen erittäin ongelmallisena, että julkisuuteen tulee ymmärrys, että tarkastustoiminta pyörii tarkastettavien ehdoilla. Näinhän ei tietenkään luonnollisesti voi olla.

Kysyn hallituksen edustajilta: pidätkö ehdottomasti siitä kiinni, että vastaisuudessakin Fimeaa kehitetään duaalimallin pohjalta, Kuopiota vahvistetaan ja myös työskentely Helsingissä mahdollistuu myös jatkossa?

16.52 Ulkoasiainministeri Timo Soini (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Totta kai tämä on tavoite, eli siinä mielessä vastaus on kyllä.

Mutta myöskin siitä kysymyksestä, jonka edustaja Wallin otti esiin: Tästä on paljon huolta ja murhetta. Eivät nämä tekstit ja tapahtumat synny tyhjästä vaan huolesta, miten parhaimmalla tavalla Fimea pystyy palvelemaan sitä tehtävää, mitä varten se on tehty.

Edelleen toistan, vaikka saattaa kuulostaa yksitotiselta: Tällä hetkellä meillä on voimassa oleva päätös, joka on tämä. Mutta totta kai ne huolet, että saadaanko tutkijoita, saadaanko rahoitusta, saadaanko Suomen ulkopuolelta rahoitusta tänne, täytyy vakavasti ottaa, se, mikä tämä tilanne todellisuudessa on, ja onko se muuttunut, ja miltä osin se on muuttunut.

16.53 Tuula Haatainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On totta, että näitä alueellistamispäätöksiä on myös osattu tehdä hyvin, mutta jos muistelemme taaksepäin, niin vuonna 2007 tarkastusvaliokunta yksimielisesti totesi, että näissä alueellistamisissa on tehty todella heikkoja ja huonoja päätöksiä, ja tämän Fimean kohdalla, joka vastaa lääketurvallisuudesta ja lääkealan kehittämisestä, on nyt tilanne, että se on jakaantuneena kahden paikkaan, pääpaikka vielä toistaiseksi Helsingissä ja Kuopiossa tietyt toiminnot.

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan kanssa kävimme tutustumassa tilanteeseen Kuopiossa, ja olen ymmärtänyt, että kaikki toimijat ovat nyt ihan yksimielisesti — nämä, jotka tämän asian ymmärtävät [Naurua] — sitä mieltä, että tämä tilanne pitäisi jäädyttää nyt niin, että tämä päätoiminta-alue olisi täällä Helsingissä ja Kuopiossa se toiminta, mikä siellä nyt on. Rauhoitettaisiin tämä tilanne ja pidettäisiin huolta, että nämä osajat myös pysyvät täällä. Voidaanko tehdä näin? Kysyn nyt varapääministeriltä: voidaanko näin tehdä, että jäädytetään, rauhoitetaan ja luodaan edellytykset, että tämä tärkeä toiminta [Puhemies koputtaa] säilyy Suomessa?

16.54 Ulkoasiainministeri Timo Soini (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Siihenhän hallitus juuri pyrkii, että meillä säilyy korkealaatuista lääketieteellistä tutkimusta, me saamme henkilökuntaa sekä kotimaasta että ulkomailta, jotta meillä on vierailuvaihtoa tutkijoiden kesken ja jotta tälle hyvän tutkimuksen ja yhteistyön perustalle pystytään rakentamaan esimerkiksi työpaikkoja, bisnestä, uusia lääkkeitä ja muita. Uskon, että edustaja Haatainen, joka muistaakseni on Vehmersalmelta lähtöisin, tuntee sekä Kuopion alueen että täällä toimineena pääkaupunkiseudun alueen, ja sen takiahan tämmöinen dua-

Punkt i protokollet PR 20/2017 rd

limalli on varmasti hyvä. Eli kyllä meistä täällä toivottavasti meidän kahden lisäksi joku muukin tämän ymmärtää. [Tuula Haatainen: Säilytetään!]

16.55 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä päätös aikanaan on tehty, se tehtiin vuonna 2009, ja on täysin ymmärrettävää, että silloin ihmiset olivat eri mieltä, että minne se Fimean pääpaikka sijoittuu. Tämän lain takana ovat eduskunta ja valtioneuvosto, sen suhteen, että pääpaikka on Kuopio. Kun tällä hetkellä Kuopiossa työskentelee kolme kertaa vähemmän työntekijöitä kuin Helsingissä, niin minäkalainen aika, arvoisa varapääministeri, teidän mielestänne pitäisi virkamiehillä ja ministeriöllä olla, jotta ne saavat aikaan päätöksen ja noudattavat sitä päätöstä, minkä eduskunta ja valtioneuvosto ovat tehneet? Missä ajassa toimeenpano teidän mielestänne pitäisi tehdä? [Eduskunnasta: Hyvä kysymys!]

16.56 Ulkoasiainministeri Timo Soini (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Toistan itseäni: Meillä on tällä hetkellä voimassa oleva päätös, lainvoimainen päätös, jonka mukaan tällä hetkellä eletään. Tämä on tilanne tällä hetkellä, ja jos ei siihen muutosta tule, niin tämä tilanne tietysti jää voimaan. Näinhän tämä on.

Frågan slutbehandlad.